

Vår referens: 24-487

PTS bemötande efter samråd av Allmän inbjudan del 2

Inledning

PTS ska tilldela tillstånd att använda radiosändare i delar av 1800 MHz-bandet¹ genom anbudsförfarande. Den 19 februari till och med den 21 mars 2025 genomförde PTS ett samråd av Allmän inbjudan del 2 (AI del 2) till ansökan om tillstånd att använda radiosändare i delar av 1800 MHz-bandet.

I detta dokument redovisar PTS myndighetens ställningstaganden till inkomna synpunkter i samrådet i olika omfattning. Detta eftersom flera av de synpunkter som inkommit har inkommit till PTS tidigare, varför samtliga ställningstaganden inte kommer att återupprepas.² De synpunkter som tillstyrker PTS förslag har utelämnats i detta bemötande.

¹ 1710–1720/1805–1815 MHz och 1755–1780/1850–1875 MHz.

² Se bl.a. [PTS bemötande efter konsultation av övergripande inriktning för AI del 2](#).

1. Tillståndstid

Inkommen synpunkt:

En intressent anser att tillståndstiden för nu aktuella tillstånd bör vara 30 år.

PTS bemötande:

Av förarbetena till lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK) framgår att tillståndstiden ska bestämmas utifrån en helhetsbedömning av relevanta faktorer. Ett av målen i den aktuella auktionen är att utforma regler och villkor för att på sikt bl.a. möjliggöra att hela bandet ska kunna tilldelas samtidigt. Målet syftar bl.a. till att uppnå en effektiv användning av frekvenser. Därutöver finns det flera andra faktorer som är relevanta vid bedömningen av tillståndstid, exempelvis behovet att säkerställa konkurrens och tiden som krävs för att uppnå ett rimligt ekonomiskt utbyte av utrustningen. Vid en helhetsbedömning anser PTS att 27 år är en lämplig tid för tillstånd i förevarande tilldelning. PTS vill härvid även framhålla att nuvarande reglering möjliggör förlängning av tillståndstider ifall det är nödvändigt för att en samordnad tillståndsgivning inom ett eller flera frekvensutrymmen ska underlättas.

2. Delning

Inkommen synpunkt:

En intressent anser att delning av spektrum med andra tillämpningar eller användare lämpligast sker i frekvensband där spektrum tilldelats genom andra processer än auktioner och där det har fastslagits regler för delning av spektrum mellan gamla och nya användare.

PTS bemötande:

PTS har för alla tillstånd där det är relevant, möjlighet att föreskriva om delningsvillkor.³ Med hänsyn till krav på att frekvensanvändningen ska vara effektiv – för att möjliggöra att ”vita fläckar” kommer till användning – är delningsvillkor för tillstånden i det aktuella frekvensbandet relevant.

3. Sveriges säkerhet

Inkomna synpunkter:

En intressent framför att det framstår som att angivande av företagsnamn som finns och används idag är mindre lämpligt att ange i tillståndsvillkor som har en lång giltighetstid.

³ Se 3 kap. 12 § LEK.

En intressent pekar på att villkor 15 i bilaga A avser "tjänster i 1800 MHz-bandet". För undvikande av oklarhet bör det anges att det endast gäller de nu auktionerade delarna av 1800 MHz-bandet.

PTS bemötande:

Av AI del 2 framgår att de leverantörer som anges i tillståndsvillkoren är sådana som idag skulle kunna vara aktuella för att leverera produkter men att förhållandena, med hänsyn till den långa tid tillstånden kommer att vara gällande, kan komma att ändras. Därutöver framgår av 11 kap. 7 § 3 st. 3 p. LEK att PTS har rätt att ändra tillståndsvillkor om radioanvändningen har orsakat skada för Sveriges säkerhet eller det kan antas att radioanvändningen kommer att orsaka sådan skada. Villkoret om leverantörer som inte får användas för centrala funktioner kan således komma att justeras under tillståndstiden.

PTS har i den slutliga versionen av AI del 2 förtydligat att villkor 15 i bilaga A avser tjänster i de nu aktuella delarna av 1800 MHz-bandet, dvs. 1710–1720/1805–1815 MHz och 1755–1780/1850–1875 MHz.

4. Koordinering med Försvarmakten

Inkommen synpunkt:

Flera intressenter påpekar att koordineringsprocessen är viktig för hur frekvenserna kan nyttjas i berörda områden, och därmed påverkar deras värde. Det är av största vikt att koordineringsprocessen klargörs snarast och i god tid innan auktionen genomförs.

PTS bemötande:

Det pågår för närvarande en översyn av denna process som kan komma att påverka formuleringen och omfattningen av detta villkor. Det är tänkbart att den längre fram under 2025 resulterar i en utformning av villkor för koordinering med Försvarmakten som blir mer ensade i tillstånd för olika frekvensband.

5. Koordinering med grannländer

Inkommen synpunkt:

En intressent föreslår att PTS återinför länkar till respektive avtal för enklare tillgång till aktuella regler. I synnerhet som villkoret är öppet för ändrat innehåll genom reviderade avtal under lång tid. Sidan på pts.se innehåller numera endast en tabell över dessa avtal med angivande av diarienummer.

PTS bemötande:

I samband med publicering av den slutliga versionen av AI del 2 kommer PTS att delge sökanden gällande koordineringsavtal för 1800 MHz-bandet. I detta sammanhang vill PTS påminna om att myndigheten har som rutin att samråda utkast till nya och uppdaterade koordineringsavtal med berörda tillståndshavare. Om det under tillståndstiden skulle bli aktuellt att uppdatera gällande avtal eller ingå helt nya avtal för 1800 MHz-bandet kommer PTS, enligt denna rutin, att genomföra ett sådant samråd med berörda tillståndshavare i bandet.

6. Lägst bud*Inkommen synpunkt:*

Flera intressenter ser ingen anledning att nivån för lägsta bud ska överstiga de 35 MSEK per 2×5 MHz som gällde för 2100 MHz- och 2600 MHz-banderna i den senaste auktionen.

PTS bemötande:

Vid auktionen av 2100 MHz- och 2600 MHz-banderna, som genomfördes under 2023, användes ett lägsta bud om 35 MSEK per 2×5 MHz FDD och 1×10 MHz TDD. Det var en gemensam nivå för lägsta bud för tre olika kategorier av auktionsobjekt i två olika frekvensband. Vid den planerade auktionen hösten 2025 är förutsättningarna annorlunda då hela utbudet ingår i en kategori i ett frekvensband. Lägsta bud behöver därför inte anpassas till något annat utbud med andra förutsättningar. I den planerade auktionen finns dessutom inget täcknings- och utbyggnadskrav, vilket var fallet 2023. Sammantaget medför dessa två huvudsakliga skillnader mellan 2023 och 2025 att lägsta bud per block om 2×5 MHz fastställs till 70 MSEK. En nivå som även passar väl in vid en jämförelse med historiska genomsnittliga priser för 2×5 MHz FDD i 1800 MHz-bandet i Europa.

7. Tidpunkt för provauktion*Inkommen synpunkt:*

En intressent föreslår att provauktionen läggs två veckor före planerad auktionsstart.

PTS bemötande:

PTS har genomfört en provauktion en vecka före planerad auktionsstart vid flera tidigare tillfällen. Den planerade auktionen har inte mer komplicerade regler än tidigare genomförda auktioner och arbetet med auktionsmjukvaran går som planerat. PTS avser därför behålla de preliminära hålltiderna med en vecka mellan provauktion och auktionsstart.

8. Information inför auktionen

Inkomna synpunkter:

En intressent föreslår att PTS publicerar namnen på de sökande som är godkända att delta i auktionen i god tid innan auktionsförfarandet inleds.

En intressent menar att PTS bör meddela prisökningar och en budgivningsplan i förväg, senast en dag före nästa auktionsdag. En annan intressent föreslår att exempelfiler från systemet (med format identiskt med det som kommer vara gällande i auktionen) lämnas i samband med att budmanualen distribueras i god tid före provauktionen, så att budgivarna kan använda dessa för utveckling av egna verktyg.

PTS bemötande:

PTS avser inte att informera om godkända budgivare, eftersom sådana uppgifter kan antas påverka resultatet eller på annat sätt motverka syftet med själva auktionsförfarandet.

Inför tidigare provauktioner och auktioner har PTS förmedlat information i form av budmanual (innehållande utseendet för exempelfiler), auktionsschema och inledande prisökningstakt till godkända budgivare i god tid före genomförandet. PTS har för avsikt att förmedla sådan information på ett liknande sätt inför den planerade provauktionen, med det tillägget att även exempelfiler tillgängliggörs.

9. Auktionsformat och regler

Inkomna synpunkter:

Flera intressenter anser att den totala efterfrågan ska redovisas efter varje klockrunda för att genom *price discovery* öka möjligheterna att auktionen slutar med en effektiv fördelning av spektrum genom bättre beslutsunderlag för budgivarna.

En intressent anser att texten i avsnitt 4.3.2.4 *Klockrunda 2 och efterföljande klockrundor*, iii. *Bud i innevarande klockrunda 2 och efterföljande klockrundor* är otydlig. Användningen av bokstäverna X respektive Y är inte stringent då det kan tolkas som både efterfrågan och budrunda i samma stycke och intressenten föreslår därför hur texten kan förbättras.

Två intressenter anser att texten i avsnitt 4.3.3.5 *Avslutning av den kompletterande andra delen*, ii. *Fastställande av det vinnande priset* behöver förtydligas i händelse av ett enda (1) inlämnat bud.

En intressent föreslår att PTS publicerar ytterligare exempel för det fall att alla vinnare inte kan erhålla sammanhängande spektrum. Detta för att öka förståelsen för reglerna i placeringsdelen.

PTS bemötande:

I PTS tidigare auktioner har den mängd information som delas med budgivare varierat, utifrån de förutsättningar som gällt vid varje tillfälle. Det finns för- och nackdelar med att förmedla den information som efterfrågas av intressenterna och det finns exempelvis europeiska klockauktioner där information om aggregerad efterfrågan har publicerats, respektive inte har publicerats. PTS kommer inte redovisa den totala efterfrågan efter respektive klockrunda.

PTS håller med om att det i avsnitt 4.3.2.4 *Klockrunda 2 och efterföljande klockrundor*, iii. *Bud i innevarande klockrunda 2 och efterföljande klockrundor* kan upplevas ottydligt huruvida X betecknar efterfrågan eller föregående budrunda och har uppdaterat texten i AI del 2 enligt det inkomna förslaget.

PTS håller med om att texten i avsnitt 4.3.3.5 *Avslutning av den kompletterande andra delen*, ii. *Fastställande av det vinnande priset* kan förtydligas och har uppdaterat texten i AI del 2.

PTS tar till sig det inkomna förslaget om ytterligare exempel för bättre förståelse avseende reglerna i placeringsdelen och utökar Exempel 3 med ytterligare placeringsalternativ.

10. Konkurrensfrämjande åtgärder

Inkommen synpunkt:

En intressent föreslår att PTS ställer upp konkurrensfrämjande åtgärder.

PTS bemötande:

PTS kvarstår vid bedömningen att de mellanhöga frekvensbanden 1800 MHz, 2,1 GHz och 2,6 GHz sammantaget är tillräckligt lika och kan användas på liknande sätt vid förbättring av kapacitet för mobila tjänster. Dagens aktörer har valt att bygga ut sina nät i minst två av dessa mellanhöga frekvensband. I vilken takt och ordning samt med vilka tekniker detta har skett skiftar emellertid och bygger också på val som aktörerna har gjort över tid. Tillgång till spektrum kan i viss utsträckning ersättas med investeringar i infrastruktur. En budgivare som har frekvenser i andra mellanhöga band måste därför i auktionen ställa kostnader för spektrum mot kostnader för att bygga ut ytterligare i frekvensutrymmen som aktören redan har tillgång till. För en aktör som har en liten mängd, eller inget, spektrum i den del av 1800 MHz-bandet

som omfattas av auktionen finns möjligheter att utöka sitt frekvensinnehav genom den kommande auktionen.

Det finns i lagstiftningen inte stöd för att tillgodose enskilda aktörers intressen och deras möjligheter att tilldelas spektrum. Syftet med lagstiftningen är bl.a. att uppnå en effektiv frekvensanvändning och det åstadkoms genom att fördela det aktuella frekvensbandet genom en auktion och låta det pris sökanden är villig att betala vara utslagsgivande. PTS bör därför lämna utrymme för budgivarnas betalningsvilja i auktionen. En auktion förutsätts alltså leda till att de aktörer som efter sammantagna överväganden värderar frekvensutrymmet högst också kommer att använda det mest effektivt.

11. Betalningsvillkor

Inkommen synpunkt:

Flera intressenter föreslår betalningsvillkor där betalningen av auktionslikviden sker som tidigast när tillstånden börjar gälla istället för att den första betalningen sker i anslutning till att beslut om tillstånd att använda radiosändare fattas. En intressent framför flera konkreta alternativ för hur detta skulle kunna hanteras.

PTS bemötande:

Utöver vad PTS redogjort för tidigare har myndigheten även gjort bedömningen att risken för utebliven betalning är större vid ett första betalningstillfälle. Genom att flytta fram den första betalningen till tillfället då tillstånden börjar gälla, skjuts även risken för utebliven betalning fram i tiden.

Vid utebliven betalning får PTS återkalla ett tillstånd. Om det första betalningstillfället infaller i samband med auktionen, dvs. två år innan tillstånden börjar gälla, och betalningen uteblir har PTS i sådant fall två år på sig att hantera frågan. Risken för ineffektiv spektrumanvändning bedöms i detta fall som mindre än om tillståndet återkallas och en ny tilldelning genomförs när tillstånden börjat gälla.

Det bör även nämnas att en ny tilldelningsprocess skulle kräva omfattande resurser från staten och även skulle leda till konsekvenser på den efterföljande auktionen genom att information om deltagare och strategier har framkommit, vilket kan ha stor marknadspåverkan.

Med beaktande av det ovan sagda kvarstår PTS vid bedömningen att auktionslikviden, precis som vid den förra auktionen, ska betalas i två omgångar. 50 procent ska betalas i anslutning till tilldelningsbesluten och 50 procent i anslutning till att tillstånden börjar gälla. Med en auktion genomförd enligt plan i november 2025 kommer den första halvan av auktionslikviden faktureras med 30 dagars

betalningsfrist, med förfallodatum i början av 2026. Den andra halvan av auktionslikviden kommer att faktureras i slutet av 2027, med förfallodatum i början av 2028.